

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep
0032 Oslo

Natur og Ungdom
Postboks 4783 Sofienberg
0506 Oslo

Norges Naturvernforbund
Grensen 9 B
0159 Oslo

Oslo, 13.04.2011

Klage på vedtak om utslipp av Magnafloc 1707 i Bøkfjorden

Vi viser til vedtak fra Klima- og forurensningsdirektoratet datert 7.4.2011 om utslipp av Magnafloc 1707 i Bøkfjorden frem til 1. mai 2012, og vil med dette klage på avgjørelsen. Vi ber om at den endrede tillatelsen trekkes tilbake umiddelbart.

Klima- og forurensningsdirektoratets vedtak

Klima- og forurensningsdirektoratet vedtak om å gi endret utslippstillatelse til Sydvaranger Gruve AS innebærer at det gis tillatelse til å slippe ut avgang med Magnafloc 1707 i Bøkfjorden frem til 1. mai 2012. Klif skriver i sin tillatelse at de mulige miljøulempene ved å tillate utslippene er mindre enn fordeler for virksomheten og arbeidsplasser.

Grunnlaget for klagen

Natur og Ungdom og Norges Naturvernforbund er overrasket og svært skuffet over tillatelsen som ble gitt Sydvaranger Gruve AS 7. april i år. I fjor anmeldte vi SVG for ulovlige utslipp, og Klif selv avdekket ulovlige utslipp av Magnafloc 1707 da de var på inspeksjon hos SVG 25.10.2010. Klif uttalte da selv at de så *«alvorlig på avvikene»* og at det var *«... kritikkverdig at Sydvaranger Gruve ikke har skriftlige prosedyrer på vesentlige miljøområder og at de tok i bruk et kjemikalie uten å ha tilstrekkelig kunnskap om kjemikaliets miljøegenskaper»*.

Kort tid etter avdekkingen av ulovlige utslipp av Magnafloc 1707 sendte Sydvaranger Gruve en søknad om bruk av Magnafloc 1707 til Klif, samt søknad om midlertidig utslippstillatelse. Den midlertidige utslippstillatelsen ble gitt 1.11.2010, og Natur og Ungdom og Naturvernforbundet klaget på vedtaket. 21. mars i år sendte Klif klagen videre til Miljøverndepartementet.

I den opprinnelige utslippstillatelsen fra 23. april 2008 fikk Sydvaranger Gruve tillatelse fra Klif til å bruke Magnafloc 155. Etter en tid ble det også åpnet for bruk av Magnafloc 10. Disse kjemikalierne er helt annerledes enn Magnafloc 1707, som har atskillig mer alvorlige konsekvenser for miljøet enn Magnafloc 155 og 10.

I følge Havforskningsinstituttet (HI) er hovedkomponenten i Magnafloc 1707, PolyDADMAC, meget giftig for vannlevende organismer, og brytes ned svært langsomt. Ifølge HI opplyser produsenten BASF at PolyDADMAC kan forårsake uønskede langtidsvirkninger for vannmiljøet. I sine høringsuttalelser fraråder både Fylkesmannen i Finnmark og Havforskningsinstituttet at det gis utslippstillatelse for Magnafloc 1707.

Natur og Ungdom og Naturvernforbundet mener Klifs tillatelse til utslipp av Magnafloc 1707 medfører brudd på flere paragrafer i Naturmangfoldloven:

§ 8 – Kunnskapsgrunnlaget

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

§ 9 – føre-var-prinsippet

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Det finnes ingen vitenskapelige forsøk som kan gi relevant informasjon om virkningen av Magnafloc 1707 i vann og sediment. Dette stadfester Norsk senter for vannforskning i en rapport utredet på bestilling av Sydvaranger gruve (Overvåking av Bøkfjorden – En forundersøkelse 2010). Det lille man har av kunnskap om virkningene av Magnafloc 1707 tilsier at det har skadelig effekt for vannlevende organismer. Ved langvarige utslipp av stoffet vil dette kunne ha stor negativ effekt for livet i Bøkfjorden, noe vi ikke kan tillate.

§ 10 – økosystemtilnærming og samlet belastning

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Ved både å slippe ut store mengder gruveavfall og Magnafloc 1707 vil store deler av bl.a. bunnsamfunnet i Bøkfjorden ødelegges. Den samlede belastningen som kan oppstå over tid skal vurderes allerede ved første søknad om utslipp og inngrep.

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Internasjonalt har man de siste 10 årene hatt et sterkt og voksende fokus på bærekraftig gruvedrift, og flere land har satt nye standarder og krav på grunnlag av internasjonal forskning og fokus på biologisk mangfold. Dette gjelder spesielt for deponering av overskuddsmasse på grunt og dypt vann langs kysten, noe som i praksis har blitt forbudt i flere store gruveland som Australia, USA, Canada og Kina. Sterkt pressa av en bred internasjonal opinion har en internasjonal gruvegigant erklært stans i bruk av sjødeponi og FNs miljøprogram UNEP har tatt initiativ til at Londonkonvensjonen mot forurensning av havet skal bli utvidet til også å omfatte utslipp av overskuddsmasse fra gruver langs kysten.

Til sist mener Natur og Ungdom og Naturvernforbundet at det ikke utvises generell aktsomhetsplikt, jf § 6 i Naturmangfoldloven.

Da den midlertidige utslippstillatelsen ble gitt i 1.11.2010 argumenterte Klif med at *det foreligger tungtveiende samfunnsmessige interesser som tilsier at det haster med å gi tillatelse. Vi forventer ikke at utslippet for en begrenset periode vil gi miljøkonsekvenser av betydning for Bøkfjorden*. I klagen på den midlertidige utslippstillatelsen pekte vi på at Klifs syn på samfunnsmessige interesser er alt for snevert, da samfunnet i aller høyeste grad er tjent med å ha en rik og mangfoldig natur også i fremtiden. I Miljøgiftutvalgets NOU 9:2010: *Et Norge uten miljøgifter* er dette behørig slått fast i konklusjonen. Miljøgiftutvalget slår også fast at det utvilsomt lønner seg å forebygge utslipp fremfor å rydde opp i etterkant.

Natur og Ungdom og Naturvernforbundet mener at verdien av å ha en intakt natur må synliggjøres og tillegges større tyngde i slike utslippsaker.

Klif skriver videre i tillatelsen at de har skjerpet vilkårene, og stiller strengere krav til overvåkning av deponiet og til undersøkelser av skjell, krabbe og fisk fra deponiområdet. Natur og Ungdom og Naturvernforbundet ser verdien av dette, men mener, som tydelig beskrevet ovenfor, at Magnafloc 1707 ikke bør tillates sluppet ut i fjorden i det hele tatt.

Konklusjon

Natur og Ungdom og Norges Naturvernforbund ber om at Klima- og forurensingsdirektoratet trekker tilbake den endrede utslippstillatelsen gitt 06.04.2011. Den endrede utslippstillatelsen er etter vår mening i strid med store deler av Naturmangfoldloven.

Ola Skaalvik Elvevold
Leder i Natur og Ungdom

Lars Haltbrekken
Leder i Norges Naturvernforbund

Kopi til:
Miljøverndepartementet, postboks 8013 Dep, 0030 Oslo